

มะกรูดตัดใบ & ขยายพันธุ์เชิงการค้า

รวม 3 เต็ง!!

ขายใบ...ผล...กิ่งพันธุ์โกอินเตอร์
ต้นทุนต่ำ...ตลาดสวย...รวยเร็ว

สัมภาษณ์พิเศษ..

8 เขียน...คุยเคล็ด
รวมด้วย...มะกรูดตัดใบ

- **“พืบลักษณ์ดี”** ปลูkmะกรูดระยะเปิดตามรอบ
รศ.ดร.รวี เจริญมตินดี...หนีโรคด้วยสูตร 1-4-7
- **“ธีรวัฒน์”** ส่งผลมะกรูดมาตรฐาน GAP
เข้ามาเลย์...ตลาดสวย...รวยเร็ว
- **อภิชาติ การ์นิต!!**...มะกรูดระยะเปิด
ผลผลิตดีเยี่ยม...ยกฮ่องสูง 70 ซม.
บนดินทราย
- **เกษิณ** กับ...**“มะกรูดตัดใบ ใส่ตรองผู้กำกับ”**
แกลบดิบ+มูลวัว...ช่วยดินเหนียวเป็นดินร่วน

“พิบูลศักดิ์ ละออง”

เพาะปลูกมะกรูดตัดใบระยะชิด

ตามแนวทาง รศ.ดร.รวิ

สร้างรายได้ครบวงจร

คุณพิบูลศักดิ์ ละออง

“พิบูลศักดิ์ ละออง เจ้าของสวนมะกรูดตัดใบแถวลพบุรี เผย
กรรมวิธีปลูกมะกรูดระยะชิดให้ได้ผล ต้องเดินตามรอยท่านอาจารย์
ดร.รวิ เสรฐภักดิ์ ปรมาจารย์ด้านมะกรูดมะนาว เพยสูตร 1-4-7
ทำให้ถูกหลักตรงสูตรช่วยกำจัดโรคและศัตรูพืชได้ผลยอดเยี่ยม”

เปิดบ้านมะกรูดตัดใบระยะชิด

มะกรูดนอกจากจะใช้ปรุงแต่งรสชาติของอาหารได้แล้ว ยังสามารถแปรรูปได้หลายอย่างรวมทั้งสามารถปลูกเป็นอาชีพเสริม หรืออาชีพหลักของเกษตรกรได้เลยทีเดียวซึ่งในปัจจุบันกระแสการตอบรับมะกรูดตัดใบค่อนข้างมาแรง โดยช่องทางการตลาดนั้นยังไปได้ไกลราคาขึ้นลงไม่ผันผวนมากเหมือนกับมะนาววันนี้ผู้เขียนได้เข้ามาขอความรู้จากคุณพิบูลศักดิ์ โดยช่วงแรกคุณพิบูลศักดิ์เล่าให้ฟังว่า

“ผมมีอาชีพหลักทำธุรกิจส่วนตัว (สถานตรวจสภาพรถเอกชน) ซึ่งต้องบอกว่าไม่ได้เกี่ยวกับการเกษตรเลย แต่จากจุดเริ่มต้นที่ดีก็อยากจะมีรายได้เสริมจากการเกษตร ตั้งใจไว้ว่าอยากมีรายได้จากจุดนี้เดือนละประมาณ 10,000 บาท โดยมีเงื่อนไขในใจอยู่ 4 ข้อ คือ 1.ต้องเป็นไม้

ช่วงแรกของการปลูกมะกรูดระยะชิด

ยืนต้นที่ไม่ต้องรื้อและปลูกใหม่ 2.ต้องสามารถ
ทำได้บนพื้นที่ไม่เกิน 2 ไร่ เพราะที่ดินมีอยู่
แค่นั้น 3.ต้องเป็นพืชที่ไม่ถูกบีบเรื่องระยะเวลา
การเก็บเกี่ยวและผลผลิตเสียหายง่าย เช่น ผัก
และผลไม้ 4.ต้องสามารถทำเองคนเดียวได้ โดย
ใช้เวลาว่างช่วงเย็นๆ เพราะปกติทำงานประจำ
จากเงื่อนไขที่ตั้งไว้ในใจผมจึงมองมะกรูดตัดใบ
เป็นพืชอีกตัวที่น่าสนใจ เพราะใช้พื้นที่น้อยการ
จัดการบริหารพื้นที่ไม่ยุ่งยากมากนัก ถ้ามีการ
วางระบบการจัดการที่ดี สามารถทำคนเดียวโดย
ใช้เวลาแค่ช่วงเย็นๆ หลังเลิกงานได้ ตัวผมเอง
ทำสวนมะกรูดเสมือนหนึ่งเป็นรายได้เสริม จาก

ช่วงแตกใบอ่อน

ตุ้มตอนมะกรูดพร้อมปลูก

ที่คาดหวังไว้เดือนละประมาณ 10,000 บาท แต่
ปัจจุบันกลับกลายเป็นรายได้ที่สามารถทำเงินได้
ดีกว่าที่คิดไว้มากทีเดียว”

ปลูกมะกรูดตัดใบขายนั้นไม่ยาก

เริ่มเข้าเรื่องมะกรูดอย่างเต็มรูปแบบ
คุณพิบูลศักดิ์จึงเผยกลเม็ดเคล็ดลับไม่ลับให้ฟัง
เกี่ยวกับการปลูกมะกรูดบนเนื้อที่ 2 ไร่ จำนวน
7,000ต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้สภาพ
พื้นที่ปลูกต้นมะกรูดต้องมีการระบายน้ำที่ดี น้ำ
ไม่ท่วมขัง มีระดับ pH 5.5-7.0 มะกรูดตัดใบ
ระยะชิด 1 ไร่ สามารถปลูกได้ประมาณ 3-4,000

แปลงมะกรูดระยะชิด อายุ 2 เดือน

ต้น สำหรับมะกรูดตัดใบ ถ้ามองที่จำนวนต้นต่อไร่จะเห็นว่าจำนวนเยอะมาก แต่ด้วยการที่เราอาศัยกรรมวิธีในการตัดแต่งเท่ากับเป็นการควบคุมขนาดทรงพุ่มของต้นมะกรูดไปในตัว แม้พื้นที่จะน้อย แต่จำนวนต้นเยอะ ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความลำบากในการทำงานแต่อย่างใด ส่วนกิ่งพันธุ์ที่คุณพิบูลศักดิ์นำมาปลูกจะเป็นกิ่งตอนที่ต้องปลอดจากโรคแคงเกอร์ ซึ่งหากโรคแพร่ระบาดเข้าไปในแปลงปลูกแล้ว ก็ยากที่จะกำจัดได้ และจะมีปัญหาต่อการส่งออก

วิธีการปลูก ก่อนปลูกควรมีการปรับปรุงดินเสียก่อน โดยหว่านปอเทืองแล้วไถกลบ (1 ไร่ใช้เมล็ดปอเทือง 5 กิโลกรัม) จะได้ปุ๋ยพืชสดที่ต้นทุนต่ำที่สุด แต่หากไม่มีเวลาก็สามารถนำปุ๋ยคอกมาใส่ได้เช่นกัน การเตรียมแปลงปลูก ความกว้างของแปลงปลูกจะมีขนาด 1 เมตร ยกกระต๊ابความสูงของแปลงประมาณ 40-50 เซนติเมตร (กันดินยุบตัว) บนแปลงที่ขึ้นกว้าง 1 เมตร จะปลูก 2 แถวคู่ สลับฟันปลา โดยให้มีระยะห่างระหว่างต้นที่ 50 เซนติเมตร และ

การวางท่อประปา

พลาสติกคลุมแปลงป้องกันวัชพืช

ลักษณะการวางระบบน้ำแบบเทปน้ำหยดในสวนมะกรูด

ระยะห่างระหว่างต้น 50X50 ซม. สลับฟันปลา

ระยะห่างระหว่างแถวที่ 50 เซนติเมตรเช่นกัน หลังจากขึ้นแปลงปลูกก็ต้องวางระบบน้ำให้เสร็จก่อนที่จะลงปลูก ส่วนการใช้พลาสติกคลุมบนแปลงปลูกนั้นเป็นอีก 1 ทางเลือกที่ดีสำหรับการป้องกันการเกิดของวัชพืช (ซึ่งเป็นปัญหาหลักของมะกรูดระยะชิด) หรือจะใช้ฟางก็ได้เช่นกัน ก่อนปลูกควรรดน้ำบนแปลงให้ชุ่ม หลังจากปลูกเสร็จสิ่งที่ขาดไม่ได้คือ ไม้ปักกันลม หากไม่มีอาจจะทำให้ระบบรากกระทบกระเทือน และต้นไม้ช่วงการเจริญเติบโตได้ มะกรูดจะตั้งตัวได้หลังจากปลูกประมาณ 1 เดือน

การปฏิบัติดูแลรักษา การให้น้ำในระยะที่ปลูกมะกรูดใหม่ ๆ ต้องหมั่นรดน้ำให้ความชุ่มชื้น (แต่ไม่ควรให้จนแฉะ เพราะอาจเกิดโรครากเน่าได้) จะทำให้มะกรูดตั้งตัวได้เร็ว แตกยอดอ่อนดี การใส่ปุ๋ยทางดินจะเริ่มใส่หลังจากปลูกได้ 1 เดือน โดยให้ใส่ปุ๋ยทุกอาทิตย์ สลับ

เจ้าของสวนมะกรูดระยะชิดตัวน้อย ลูกสาวหัวแก้วหัวแหวนของคุณพิบูลศักดิ์

ลักษณะการวางระบบน้ำแบบสปริงเกลอร์ ในสวนมะกรูด

กับน้ำหมักมูลสัตว์ เช่น อาทิตย์ที่ 1 ใส่ปุ๋ยสูตร 21-7-14 (คำนวณให้จำนวน 3 กรัม/ต้น 7000 ต้น ก็จะทำให้ปุ๋ยครั้งละ 21 กิโลกรัม) อาทิตย์ที่ 2 ก็ให้น้ำหมักมูลสัตว์ ให้แบบนี้สลับกันไปเรื่อยๆ

ป้องกันศัตรูพืชด้วยระบบ 1-4-7 : คุณพิบูลศักดิ์บอกว่า การป้องกันแมลงศัตรูในสวนมะกรูดจะใช้สูตรของท่าน ดร.รวิ กล่าวคือ เมื่อมะกรูดมีการแตกยอดอ่อนแมลงศัตรูพืชมักจะเข้ามาทำลายช่วงนี้มากที่สุด ฉะนั้นเมื่อเห็นยอดอ่อนของมะกรูด เราจะเริ่มฉีดยาปราบศัตรูพืชในวันที่ 1 (เมื่อยอดอ่อนแตก) และนับถัดไปอีก 4 วัน ก็พ่นยาอีกครั้ง และฉีดพ่นยาอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วันที่ 7 ซึ่งสูตรนี้จะเป็นการกำจัดได้ทั้งตัวเต็มวัยและไข่ของศัตรูพืชในแปลงได้เป็นอย่างดี ส่วนตัวยาในการฉีดพ่นนั้นควรสลับกลุ่มกันใช้ ไม่ควรใช้ยาในกลุ่มเดียวกันฉีดพ่นติดกันเกิน 2 ครั้ง เพราะแมลงศัตรูพืชจะดื้อยาได้

วิธีการตัดใบเพื่อนำไปขาย อายุต้น

มะกรูดที่เหมาะสมจะตัดขายไปได้ คือ หลังจากปลูก 8-12 เดือน การตัดใบขายใน 1 รอบจะใช้เวลา 60 วันโดยประมาณ จะตัดแบบรวมทั้งกิ่ง ความยาวประมาณ 20-40 เซนติเมตร จากนั้นนำไปแพ็คละ 1 กิโลกรัม หรือแพ็คใส่ถุงขนาดใหญ่แล้วแต่ผู้ซื้อต้องการ เมื่อเก็บผลผลิตทั้งหมดก็จะเป็นการควบคุมทรงพุ่มไปในตัว และการตัดขายจะเป็นการกระตุ้นการแตกยอดอ่อนใหม่ ซึ่งยอดที่แตกออกมาใหม่นี้สามารถตัดขายได้ของรอบถัดไปซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 60 วันหลังจากตัดขายรอบที่ 1 ก็จะสามารถตัดได้อีกครั้ง

การตลาดและการจำหน่าย

“สำหรับใบมะกรูดที่ทางสวนตัดขายส่วนใหญ่มักตัดตามคำสั่งผู้ซื้อ เช่น บางเจ้าให้ตัดแบบรวมกันที่ความยาวประมาณ 20-40 เซนติเมตร บางเจ้าให้ตัดและเด็ดเอาเฉพาะใบส่งส่วนตลาดที่รับซื้อ ก็จะเป็นตลาดค้าส่งใหญ่เช่น

มะกรูดตัดใบ

อภิชาติ ศรีสอาด, จันทรา อุสุวรรณ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อภิชาติ ศรีสอาด, จันทรา อุสุวรรณ

มะกรูดตัดใบ

พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ : นาคา อินเตอร์มีเดีย, 2558

120 หน้า : ภาพประกอบ

1. การปลูกมะกรูดมาตรฐาน GAP 2. สัมภาษณ์ 8 ภูมิมะกรูดตัดใบ I. ชื่อเรื่อง
ISBN : 978-616-359-029-9

กรรมการผู้จัดการ : อภิชาติ ศรีสอาด

ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ : รศ.ดร. รวี เสริมศักดิ์

ที่ปรึกษา : สุราษฎร์ ทองมาก, ปัญญา เจริญวงศ์,
ประเวศ แสงเพชร, เกียรติพันธ์ จันทราปัติย์

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย : สมนึก พุ่มไฉยา
(ทนายความ)

ผู้จัดการทั่วไป : วิลาวรรณ ปิยะปราโมทย์

หัวหน้าส่วนหนังสือ

เฉพาะกิจเชิงเกษตร : อัมพา คำวงษา

กองบรรณาธิการ : สุธาริณี เจริญรุ่งโรจน์ฤดี, มณี เมมี, พรลภัส บุตรดี, วิจิต ใจมล
กฤษณ์ ขวบนวม, ณัฐฐิษยามนต์ ดิโนรมย์, จันทรา อุสุวรรณ

ฝ่ายศิลปกรรม : คมสันต์ จูด้วง, เกลิมพงษ์ กวินรจิตมงคล

จัดพิมพ์โดย : บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด
เลขที่ 64/51-53 หมู่ 3 ต.คลองมะเดื่อ อ.กระทุ่มแบน
จ.สมุทรสาคร 74110 โทร. 034-473213-5, 08-1372-9483
แฟกซ์ 034-473215
www.nakaintermedia.com
facebook : หนังสือเกษตร นาคา
E-mail : api_naka@yahoo.co.th

คำนำ

ในบรรดาพืชผักที่นิยมปลูกกันแพร่หลายและดั่งติดกระแสอยู่ ณ ขณะนี้คงหนีไม่พ้นมะนาวและมะกรูดเป็นแน่ โดยปัจจุบันมะกรูดก็กำลังได้รับความนิยมมากในหมู่ของเกษตรกรมือใหม่มือเก่า ซึ่ง “มะกรูด” ถือว่าเป็นพืชที่มีบทบาทสำคัญทางด้านการประกอบอาหาร และสามารถทำเงินให้กับเกษตรกรได้ในระยะเวลาอันสั้น ใช้เวลาปลูกเพียง 4-6 เดือน ก็สามารถคืนทุนได้แล้ว ส่วนราคาขายใบมะกรูดตามท้องตลาดก็ไม่ผันผวนมากนักแถมยังสามารถส่งขายออกนอกประเทศได้อีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดเป็นหนังสือ “มะกรูดตัดใบ & ขยายพันธุ์เชิงการค้า” ขึ้น ซึ่งเป็นการรวมสารพันเทคนิคในการทำให้มะกรูดมีใบเขียวเป็นมันและมีคุณภาพ จากสวนมะกรูดที่ประสบความสำเร็จและผู้รวบรวมผลผลิตมะกรูดส่งนอก มานั่งให้ข้อมูลกันแบบหมดเปลือก ตั้งแต่วิธีการปลูก เรื่อยไปถึงการดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การเลือกกิ่งพันธุ์ และการตลาด ได้รวบรวมไว้แบบครบเครื่องในหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดแล้ว

ทั้งนี้ ขอขอบคุณสวนมะกรูดทุกสวนที่ให้ข้อมูลความรู้และภาพประกอบในเล่ม หากมีข้อผิดพลาดประการใด ต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เรียบเรียง

สารบัญ

เรื่องมะกรูดที่ควรรู้.....	5
การปลูกมะกรูดแบบทั่วไป	
- วิธีการปลูกมะกรูดเพื่อใช้ลูก.....	8
- วิธีการปลูกมะกรูดเพื่อใช้ใบ.....	16
การปลูกและเทคนิคการผลิตใบและผลมะกรูดเชิงการค้าแบบระยะชิด	
- เทคนิคการผลิตใบมะกรูดแบบระยะชิด.....	20
- เทคนิคการผลิตผลมะกรูด.....	24
การปลูกมะกรูดมาตรฐาน GAP.....	27
โรคและแมลงศัตรูมะกรูดกับโปรแกรม 1, 4, 7.....	31
การขยายพันธุ์มะกรูด.....	38
ระบบน้ำสำหรับมะกรูดระยะชิด.....	46
ตลาดและการค้ามะกรูด.....	55
การแปรรูปมะกรูด (ผล).....	58
ปฏิทินการปลูกมะกรูดตัดใบ (แบบระยะชิด).....	63

สารบัญ

บทสัมภาษณ์

8 กลุ่ม:กรุดตัดใบ & ขยายพันธุ์เชิงการค้า

A2

A10

A17

67

- **พินุลศักดิ์ ละออง** เนาะปลูกมะกรูดตัดใบระยะชิดตามแนวทาง รศ.ดร.วี สร้างรายได้ครบวงจร.....A2
- **ทำสวนมะกรูดตัดใบสไตล์ “รองผู้กำกับฯ”** เนาะใช้มูลวัวร่วมกับเกลบดิบ ช่วยพลิกฟื้นดินเหนียวให้โปร่งร่วนได้ดี.....A10
- **สวนมะกรูดปลายนา ตาคลี** เนาะมีพื้นที่เพียง 3 งาน ก็ปลูกมะกรูดตัดใบระยะชิดได้.....A17
- **ธีรวัฒน์ เปลียสงค์** รับซื้อลูกมะกรูด ส่งตลาดมาเล เนาะลูกมะกรูดผิวขรุขระสีเขียวไม่ซ้ำขายได้ราคาดี.....67
- **มะกรูดตัดใบมาตรฐาน GAP (ส่งนอก)** พี่ชาทำเงินระยะยาวของ **พงศธร รอดถาวร**.....72
- **วุฒินันท์ เล็กสิงโต** เผยปลูกมะกรูดตัดใบแบบไม่ต้องยกทรง แค่น้ำถึง น้ำถึง ผลผลิตดีมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด.....78
- **สันติ คงคา** สบช่อง ปลูกมะกรูดพร้อมขยายพันธุ์ สร้างรายได้หลักแสน84
- **เทคนิคปลูกมะกรูดระยะชิดบนดินทราย** ต้องยกทรงให้สูง 70 เซนติเมตร ผลผลิตเยี่ยม การันตีจากประสบการณ์จริง.....90

72

78

84

90

เรื่อง มะกรูด ฝักดรรชนี

มะกรูด เป็นพืชในสกุลส้ม เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก เป็นไม้เนื้อแข็ง ลำต้นและกิ่งมีหนามยาวเล็กน้อยใบเป็นใบประกอบชนิดรูปไข่ มีใบย่อย 1 ใบ เรียงสลับรูปไข่ คือมีลักษณะคล้ายกับใบไม้ 2 ใบต่อกันอยู่ คอดกึ่งที่กลางใบเป็นตอนๆ มีก้านแผ่ออกใหญ่เท่ากับแผ่นใบ ทำให้เห็นใบเป็น 2 ตอน กว้าง 2.5-4 เซนติเมตร ยาว 4-7 เซนติเมตร ใบสีเขียวแก่พื้นผิวใบเรียบเกลี้ยง เป็นมัน ก่อนข้างหนามมีกลิ่นหอมมาก เพราะมีต่อมน้ำมันอยู่ ใบด้านบนสีเข้ม ใต้ใบสีอ่อน ดอกออกเป็นกระจุก 3-5 ดอก กลีบดอก